

Länsstyrelsen
Örebro län

Hans Ljungkvist
Direkt: 019-19 39 02
hans.ljungkvist@t.lst.se
Fax: 019-19 30 10

BESLUT
2007-10-22

Dnr: 5112-14225-2007

Enligt sändlista

Bilaga:
Skötselplan

Länsstyrelsens i Örebro län beslut med föreskrifter angående utvidgning av naturreservatet Stensjön i Nora kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen delar av fastigheterna Timanshyttan 1:6 och Holmshyttan 1:3 i Nora kommun som naturreservat. Reservatsområdet är föremål för fastighetsreglering. Reservatet har den avgränsning som framgår av beslutskartan i detta beslut och de gränser som slutligen utmärks i fält.

Detta beslut avser en utvidgning av det av Länsstyrelsen år 2005 bildade naturreservatet Stensjön (dnr 5112-05410-2005).

Syftet med naturreservatet

Området förklaras som naturreservat med syftet att bevara biologisk mångfald, skydda värdefulla naturmiljöer och tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Reservatets olika naturtyper ska bevaras långsiktigt. Skogsbestånden ska tillförsäkras en fortsatt utveckling i riktning mot naturskog. Förekomst och etablering av organismer som är knutna till naturskog och som saknas eller missgynnas i normalt brukad skog ska gynnas och säkerställas. Åtgärder ska vidtas för att underlätta områdets tillgänglighet för friluftsliv.

Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 § förordningen

(1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. Utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd, fälla enstaka träd samt att upparbeta eller utforsla döda stående eller liggande träd eller träddelar
2. bedriva täkt, markavvattning eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden
3. anlägga väg eller stig eller anordna upplag
4. dra fram mark- eller luftledning
5. uppföra byggnad eller annan anläggning
6. uppföra nya jakttorn, stödutfodra vilt, uttransportera fällt vilt med fordon annat än med sådana som inte ger skador på mark och vegetation samt att utföra siktröjning annat än i befintliga siktgator.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för naturreservatets förvaltare eller den som förvaltaren utser att vidta de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse för ägaren och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Anläggande, utmärkning och underhåll av gångstig samt anläggande och underhåll av 1 rastplats utmed stigen
2. uppsättande av informationstavla
3. utmärkning av reservatets yttergränser.

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärd som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

C. Ordningföreskrifter enligt 7 kap. 30 § om rätten att färdas och vistas i naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. Bortföra eller skada döda träd eller träddelar
2. bedriva insamling av mossor, lavar och svampar som växer på träd eller ved samt av insekter eller andra evertebrater
3. göra upp eld annat än på anvisad plats.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för naturreservatets förvaltare eller den som förvaltaren utser att vidta de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel.

Förbudet enligt punkt 2 skall inte utgöra hinder för utförande av miljöövervakning eller naturinventering beställd eller godkänd av Länstyrelsen.

Ordningföreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt till marken.

Ordningföreskrifterna träder i kraft den 20 november 2007.

Ordningföreskrifterna gäller omedelbart från ovanstående datum även om beslutet överklagas.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, upphävs skötselplanen till naturreservatet Stensjön enligt beslut fattat 2005 (dnr 5112-05410-2005). Med stöd av samma förordning fastställer Länstyrelsen den till detta beslut hörande skötselplanen.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Stensjön
Objektnummer: RegDOS-id: 2013342
Lägesbeskrivning: Ca 14 km NV om Nora
Ekonomiskt kartblad: 11E1i, 11E1j

Kommun: Nora

Församling: Nora Bergsförsamling

Fastigheter: Delar av fastigheterna Timanshyttan 1:6 och Holmshyttan 1:3

Areal: Naturreservatet Stensjön enligt beslut år 2005 är 49 ha varav 45 ha produktiv skogsmark och 4 ha myr. Området för utvidgning enligt detta beslut är 100 ha varav 73 ha produktiv skogsmark, 5 ha myr, 17 ha vatten och 5 ha impediment.

Markägare: Naturvårdsverket

Nyttjanderätter: Jakt

Naturvårdsförvaltare: Länstyrelsen

Redogörelse för ärendet

Nora Biologiska Förening gjorde i början av 1990-talet Länstyrelsen uppmärksam på reservatsområdets särskilda naturvärden. En naturinventering av skogarna i Nora kommun genomfördes 1994 i kommunens regi varvid ett område på ca 120 hektar kring Stensjön avgränsades. Området bedömdes till stora delar vara opåverkat av mer omfattande skogsavverkningar. Enligt Länstyrelsen är området skyddsvärt i ett länsperspektiv och begärde därför från och med år 2001 av Naturvårdsverket att godkänna finansiering av en reservatsbildning.

År 2003 genomförde Länstyrelserna på regeringens och Naturvårdsverkets uppdrag en omfattande kartläggning av skyddsvärda statliga skogar. För Örebro län redovisades ett antal objekt, däribland Sveaskogs AB mark inom det planerade reservatsområdet Stensjön.

Omfattning och genomförande av skyddet för de redovisade objekten på statens mark var 2005 föremål för samordnade förhandlingar på central nivå. Det var då oklart när en eventuell överenskommelse kunde nås mellan Naturvårdsverket och Sveaskog. Naturvårdsverket godkände därför 2005 finansiering av reservatsbildning av enbart den enskilt ägda delen vilken förklarades som naturreservat genom Länstyrelsens beslut samma år.

I slutet av 2006 köpte Naturvårdsverket området enligt detta beslut. Därmed omfattar reservatet i stort sett hela det ursprungligen avgränsade området.

Skälen för beslutet

Dessa är i grunden desamma som för naturreservatet Stensjön enligt det ursprungliga beslutet från 2005. Reservatet ingår i ett sammanhängande barrskogslandskap av betydande storlek. Det ligger högt och ensligt beläget med stora vägvstånd och är påfallande fritt från störande ljud. Skogen är jämförelsevis orörd och av hög ålder. Den är delvis gles och rik på hänglavar. Det ger allt sammantaget reservatet en stark vildmarksprägel. Till det bidrar också den näringsfattiga sjön med dess grovblockiga stränder.

Skogen består av äldre mestadels talldominerad, luckig barrskog. Beståndsåldrarna är mellan 100 och 150 år. Betydligt äldre överståndare av tall förekommer. Inslag finns av både gransumpskog och hållmarkstallskog samt flera småmyrar, lokar och surdrog.

Terrängen söder om sjön lutar brant mot stranden. Skogsmarken har där ställvis rikbergspåverkan. Skogen är grandominerad med ett inslag av grova aspar. Här är också tillgången på död ved relativt god.

Mer ingripande skogsbruksåtgärder som medfört fullständiga beståndsbyten har inte förekommit, inte heller gallringar i sen tid. Större delen av området har tidigare nyttjats för kolvedhuggning. Gamla avverkningsstubbar efter träd av klenare dimensioner är talrika.

I reservatet finns ett stort antal arter som huvudsakligen förekommer i barrnaturskogar eller naturskogsartad barrskog.

De särskilda naturvärden som närmare beskrivs ovan är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Det är av stor betydelse för syftet med naturreservatet att mänsklig påverkan inom reservatsområdet sker efter bestämda riktlinjer, varför vissa inskränkningar i allemansrätt och långtgående restriktioner av pågående markanvändning är nödvändiga.

Beslutet följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsernas prioritering av naturreservatsskydd. Dessa är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd för den biologiska mångfalden samt de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken. Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information som lämnas av Bergsstaten. Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Samråd har skett med Nora kommun.

Vid en avvägning enligt 7 kap 25 § miljöbalken mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att inskränkningen i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet skall tillgodoses.

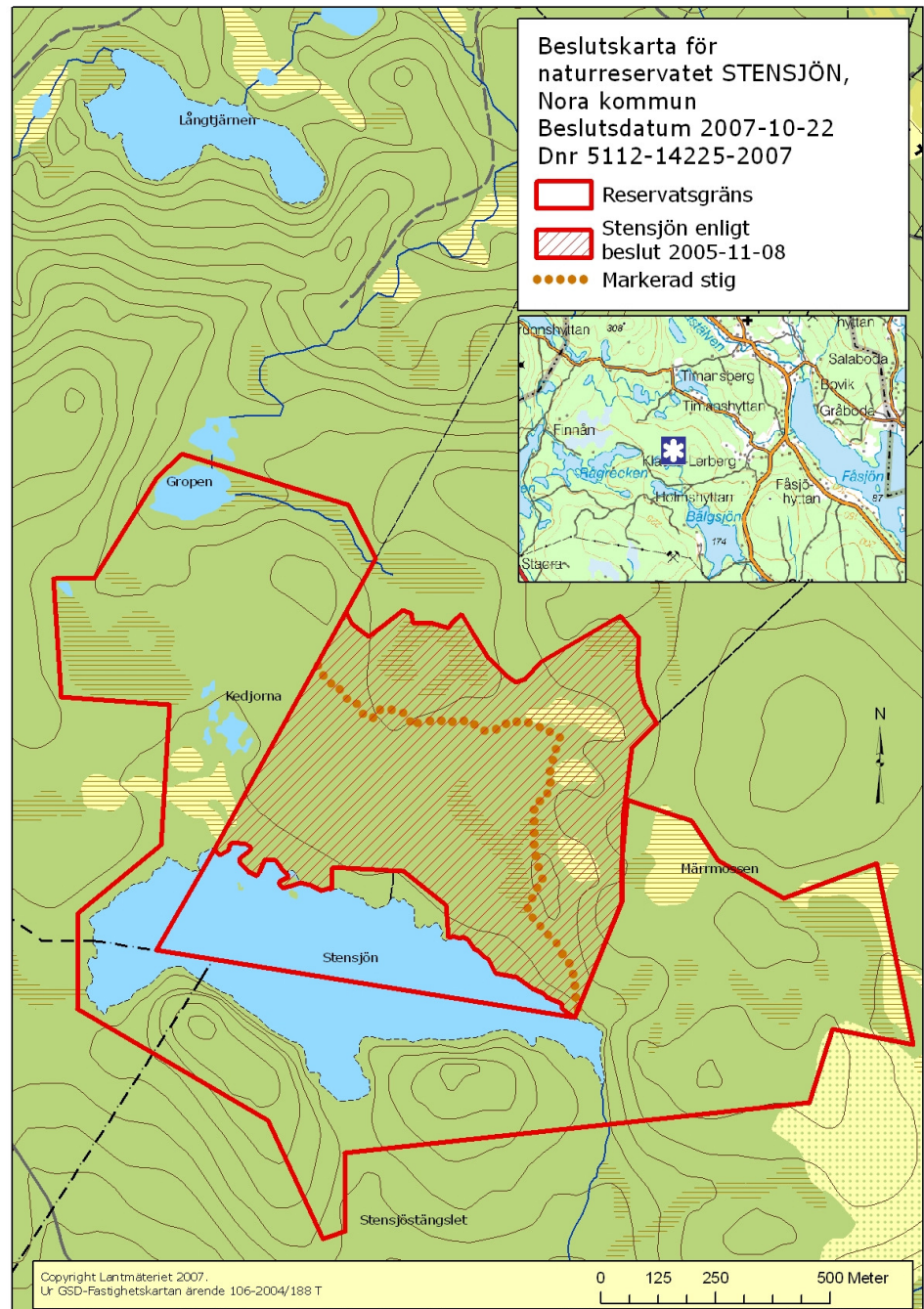
Detta beslut kan överklagas (se bilaga).

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Sören Gunnarsson jämte ledamöterna Marie-Louise Forsberg-Fransson, Ola Karlsson, Lars-Erik Soting, Inger Högström-Westerling, Annika Johansson, Anna Ragén och Matilda Ernkran.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog naturvårdsdirektör Magnus Eklund, länsassessor Per Undén, avdelningsdirektör Hans Ljungkvist samt föredragande Sture Marklund.

Sören Gunnarsson

Sture Marklund

Länsstyrelsen
Örebro län

Hans Ljungkvist
Direkt: 019-19 39 02
hans.ljungkvist@t.lst.se
Fax: 019-19 30 10

SKÖTSELPLAN
2007-10-22

Dnr: 5112-14225-2007

Enligt sändlista

Skötselplan för naturreservatet Stensjön

Denna skötselplan gäller för hela reservatet (enligt beslut 2005 samt utvidgningsbeslut 2007). Den ersätter den enkla skötselplan som fastställdes för den enskilt ägda delen år 2005 (dnr 5112-05410-2005).

Syftet med reservatet

Området förklaras som naturreservat med syftet att bevara biologisk mångfald, skydda värdefulla naturmiljöer och tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Reservatets olika naturtyper ska bevaras långsiktigt. Skogsbestånden ska tillförsäkras en fortsatt utveckling i riktning mot naturskog. Förekomst och etablering av organismer som är knutna till naturskog och som saknas eller missgynnas i normalt brukad skog ska gynnas och säkerställas. Området ska i lämplig omfattning göras tillgängligt för friluftsliv.

Uppgifter om reservatet

Naturreservatets namn	Stensjön
RegDOS-id	2013342
Totalareal	149 ha
Ägoslag	Prod. skm. 118 ha, myr 9 ha, vatten 17 ha, impediment 5 ha.
Nyttjanderätter	Jakt
Markägare	Naturvårdsverket
Förvaltare	Länsstyrelsen

Reservatets bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

Reservatet ingår i ett sammanhängande barrskogslandskap av betydande storlek. Skogen består av äldre mestadels talldominerad luckig barrskog. Beståndsåldrarna är mellan 100 och 150 år. Betydligt äldre överståndare av tall förekommer. Inslag finns av både gransumpskog och hållmarkstallskog, flera småmyrar, lokar och surdrog. Skogen norr om Stensjön är gles och talldominerad med väl utvecklade hänglavsamhällen. Terrängen söder om sjön lutar brant mot stranden. Skogsmarken har där ställvis rikbergspåverkan. Den är grandominerad med ett inslag av grova aspar. Här är också tillgången på död ved relativt god.

Mer ingripande skogsbruksåtgärder som medfört fullständiga beståndsbyten har inte förekommit, inte heller gallringar i sen tid.

I reservatet finns ett stort antal arter som huvudsakligen förekommer i barrnaturskogar eller naturskogsartad barrskog.

Bevarandevärden för friluftslivet

Området ligger högt och ensligt beläget med stora vägvstånd och är påfallande fritt från störande ljud. Skogen är jämförelsevis orörd och av hög ålder och delvis gles och rik på hänglavar. Det ger allt sammantaget reservatet en stark vildmarksprägel. Till det bidrar också den näringsfattiga sjön med dess grovblockiga stränder. Området har varit måttligt känt och utnyttjat av allmänheten. Omfattning och tydlighet hos stigar fram till och inom området har varit begränsade. Den naturskogsartade till stor del lättgångna skogen gör området intressant för friluftsliv. Stensjön är i sig ett givet utflyktsmål med strandavsnitt lämpliga för anläggande av ett par rastplatser. En uppmärkning och utbyggnad av stigarna skulle göra området mer tillgängligt och bidra till att ytterligare höja dess upplevelsevärden för besökare.

Allmän skötselriktning

Skogsbestånden inom naturreservatet skall ha fri utveckling vilket innebär att inga skogliga eller biotopvårdande åtgärder behöver vidtas överhuvudtaget.

Syftet med fri utveckling är att ge utrymme för naturliga processer att verka så att områdets skogsbestånd genomgår en fortsatt utveckling i riktning mot naturskog. Genom fri utveckling bildas en naturlig variation hos strukturella egenskaper som trädåldrar, dimensioner, höjdsiktning, stamtäthet, trädslagsblandning mm. Grundläggande är en naturlig omsättning av träd som orsakas av störningspåverkan eller interndynamik. På så sätt kan produktionen upprätthållas av gamla träd samt lågor och andra former av död ved som bildar substrat eller underlag för mossor, lavar, svampar och insekter. Förekomst och etablering av organismer som saknas eller missgynnas i normalt brukad skog kan på så sätt gynnas och säkerställas.

Reservatet skall i lämplig omfattning göras tillgängligt och åskådligt för besökare.

Källor

- Löfgren, R. & Henriksson, S. (red.). 2004. Skyddsvärda statliga skogar – Svealand utom Dalarnas län. Naturvårdsverket, rapport 5341.
- Store, K. 1999: Stensjön – Tjäder- och tretåskog runt Stensjön i Nora kommun. Opubl. rapport. Länsstyrelsen Örebro län.

Skötselområden – bevarandestatus och åtgärder

Skötselområde 1

Detta skötselområde omfattar reservatets hela landareal.

Följande egenskaper indikerar gynnsam bevarandestatus:

- Arealen skog äldre än 110 år understiger ej 80% av totalarealen produktiv skogsmark.
- Volymen död ved (stamvirke, stående eller liggande) är minst 20 m³sk/hektar.
- Minst 80 % av följande arter finns kvar i området: Garnlav, nästlav, violettgrå tagellav, brunpudrad nållav, aspgelélav, gryinig blåslav, skuggblåslav, lunglav, kortskaftad ärgspik, stuplav, bårdlav, korallblylav, koralllav, veckticka, stjärntagging, kandelabersvamp, rävticka, gräddticka, granticka, ullticka, vedticka, vedtrappmossa, fällmossa, krusig ulota, spillkråka, tretåig hackspett, tjäder.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder erfordras.

Anordningar för friluftsliv som skall iordningställas och underhållas

Stigar och ingång till reservatet

Framröjning och uppmärkning av en stig som utgår från skogsbilvägen söder om reservatet och leder fram till reservatets södra gräns. Framröjning och uppmärkning av en stigslinga som leder runt området med de befintliga stigarna som grund. Den sträckning som anges i tidigare skötselplan i det norra delområdet ska följas.

Rastplatser

Anläggande av 1 rastplats med eldstad vid Stensjöns södra strand.

Parkeringsplats

Anläggande av en parkeringsplats dimensionerad för 4-5 bilar vid vägen där stigen fram till reservatet utgår.

Informationstavla och skylt

Uppsättning av tavla med skylt vid den ovannämnda parkeringsplatsen.

Vägvisning

Uppsättning av skyltar för vägvisning från närmaste allmänna väg.

Reservatsgränsmarkeringar

Dessa görs utifrån Lantmäteriets inmätning och gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Tillvaratagande av stormfällda träd samt underhåll av stigar

Stormfällda träd eller lågor överhuvudtaget får inte upparbetas och bortföras från reservatet. Större träd som hindrar stigarnas framkomlighet skall dock flyttas och får då om nödvändigt kvistas och kapas. Grövre träd får endast kapas så att en stiglucka uppstår. Träddelarna vid sidan om stigen skall ligga kvar.

Uppföljning av skötselåtgärder

Länstyrelsen ansvarar för att uppföljning av skötselåtgärder sker senast i slutet på det år då åtgärder har utförts. Den som Länstyrelsen anlitat för skötseluppdrag ansvarar för dokumentation av vad som genomförts och när det har skett.

Uppföljning av bevarandestatus

Ett program för uppföljning av reservatets bevarandemål skall senast år 2010 ha utarbetats av Länstyrelsen. En basinventering av lämpliga parametrar skall ingå i programmet.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet
Framtagande och uppmärkning av stigar.	Senast 2010	1
Uppförande av 1-2 rastplatser med eldstad.	Senast 2010	1
Uppsättning av informationstavla och skylt.	2008	1
Uppsättning av vägvisningsskyltar.	Senast 2010	1
Anbringande av reservatsgränsmarkeringar.	2008	1
Uppföljning av skötselåtgärder.	Senast i slutet av utförandeåret	1
Uppföljning av bevarandemål.	Enligt program som skall upprättas av Lst 2010	1

SKÖTSELPLAN
2007-10-22

Dnr: 5112-14225-2007

Tillsyn av reservatsgränsmarkeringar.	Vart 6:e år	1
---------------------------------------	-------------	---